

Svatodušní kázání

čtení: Nu 11,4-18

text: Jan 14, 25-31

modlitba:

Pane Bože,

Děkujeme za to, že jsi přišel v Kristu do našeho světa a že jsi stále tentýž. Děkujeme, že jsi nám dal čas pro dobrý život. Děkujeme, že nejsi vzdálený ani nepřítomný, že smíme žít podle tvých slov a ve tvém duchu. Děkujeme za tvou moc, s kterou šíříš život, lásku a naději. Děkujeme za zvěst o seslání ducha, za to, že tvé dílo pokračuje a že v duchu smíme zakusit tvou přítomnost. Dej, ať nás tvůj Duch zapálí pro dobré dílo, dá nám porozumění a pochopení a vytváří z nás jedno společenství. Amen

Kázání:

v dnešním čtení z evangelia se dostáváme do situace, kdy Ježíš připravuje své učedníky na budoucnost. V Janově evangeliu se setkáváme s dlouhými promluvami, které mají učedníky připravit na budoucí čas, kdy už Ježíš nebude tělesně mezi nimi. Čili je připravuje na čas, ve kterém se nacházíme my. A jde o to, aby byli plní ducha – aby se orientovali, rozpomenuli se na všechna Ježíšova slova a pochopili je. Takže ta slova o jeho odchodu a příchodu Utěšitele jsou psána i pro nás dnes!

Utěšitel – Duch svatý – je naučí všemu. Je to pozoruhodné zaslíbení plnosti poznání. Jaké to je znát všechno? Možná myslíme na nějaké zvláštní znalosti a dovednosti, která nezná každý, ale jen učedníci – ale naučit se všemu znamená pochopit vše, co říkal Ježíš veřejně za svého života. Evidentně tedy učedníci ani nemohli pochopit vše, až postupně po Ježíšově smrti – jim třeba leccos dojde.

Možná to můžeme připodobnit situaci ze života, kdy se naše děti osamostatňují a my přemýšlíme, jestli to už zvládnou, co jim ještě můžeme předat, obáváme se o ně, neumíme je hned pustit. Ale Ježíš se o učedníky nebojí. Věří, že postupně pochopí, protože jim dává svého Ducha. Dostávají vše, co potřebují pro život víry, pro orientaci v životě, pro odpovědnost. Všechno už máme v Kristu – nic více nepotřebujeme, ale člověk to hned všechno nepojme, nepochopí. Proto máme Ducha, který nám vše připomene.

Duch svatý je tu představen ne jako nějaká extatická nesrozumitelná síla, nýbrž jako trpělivý učitel, inspirátor, který nám postupně odhaluje Boží tajemství, vede nás do hloubky. S důvěrou, že to jednou pochopíme. Nemusíme znát všechno možné a nemožné, naučí nás všemu ne ve smyslu kvantity, nýbrž kvality. Naučí nás všemu, co je v Kristu, v sepětí Otce se Synem v Duchu svatém.

Již ve Starém zákoně se mluví o Duchu, i když většinou jako o nějaké extatické síle ve vytržení z běžného života či síle osobnosti u Mojžíše, Davida, proroků... V našem čtení z knihy Numeri se mluví o duchu u Mojžíše, který padá pod tíhou odpovědnosti, komunikace s Bohem na jedné a s lidmi na druhé straně. Dokážeme si to představit, jak je to obtížné být prostředníkem – Bůh vyjadřuje své nároky, ale lidé se proti Mojžíšovi bouří. Je to těžké naslouchat oběma stranám, unést sílu nároku a odpovědnosti! Mojžíš také musel nést břímě, že započatá cesta dojde cíle, že to má smysl, že to zvládnou dojít

do zaslíbené země, do země pokoje a požehnání. A tehdy Bůh rozdělil jeho ducha, jeho odpovědnost mezi 70 starších – můžeme to chápat jako rozprostření odpovědnosti na více lidí, aby člověk to zvládl nést povolání od Boha, cestu k budoucnosti. I my možná máme různé obavy z budoucnosti, někdy máme dojem, že neseme těžké břímě, ale Bůh nám dává svého Ducha, abychom to břímě unesli, abychom tu cestu dopředu zvládli, abychom věděli vše, co k tomu potřebujeme.

Ježíš v našem čtení říká, že k cestě víry patří to, že se musíme vyrovnat s jeho odchodem. Dokonce říká, je to tak lepší – když odejdu, dostanete teprve ducha a budete moci vše pochopit, co jsem vám říkal. Popisuje tak situaci, které možná můžeme rozumět tak, že na cestě víry někdy musí něco skončit, aby přišlo něco nového, většího. Vždy je to těžké, když se s tím musíme vyrovnat. Není to však touha po novém za každou cenu, žádný útek od odpovědnosti do budoucnosti – naopak v Duchu nezapomeneme na Krista, ale uvědomíme si hlouběji, co znamenala jeho slova. V duchu nemáme pozemského Krista po ruce, jsme však přesto s ním a můžeme s ním být hlouběji. Takže tuto situaci můžeme pochopit jako krok ve víře do budoucnosti, do neznáma – s důvěrou, že Bůh nás povede a vybavuje nás na cestu vším, co potřebujeme.

Ježíš odchází, ale tím samým - současně přichází Duch – a jako odkaz, závěť nám zanechává svůj pokoj. Právě dnes na svatodušní svátky máme mluvit o pokoji. V řecko-římském prostředí znamenal pokoj buď římské politické uspořádání, kdy si nikdo neměl troufnout na nějakou vzpouru, nebo vnitřní stoický klid, který si snad někteří dokáží uchovat uprostřed neklidu světa. V Bibli je však pokoj hlubší, v celé Bibli je šálóm důležitý a není to jen pozdrav nebo zbožné přání. Definovat jej můžeme jako situaci bez napětí z nedostatku, viny - dluhu či nedokončenosti našeho konání. Šálóm je plnost, obraz spasení. Plnost, kterou nám dává Duch svatý. Ale samozřejmě k pokoji dnes patří určité napětí, které musíme nést – ještě jsme v nepokojném světě. Boží pokoj ale přichází již dnes, aby proměnil náš svět, naši skutečnost, naši naději. Pokoj je v tomto světě spojen s Kristem, právě s jeho křížem a odchodem. Kristus praví, ať se vaše srdce nechvěje a neděsí. Jeho pokoj, jeho plnost je s námi. Nejen, že se nemáme děsit z cesty víry, máme se radovat, protože Kristus odchází k Otci, aby se ukázalo jeho spojení s Otcem v Duchu svatém. Aby tohle spojení bylo zdrojem pro všechny, kdo jsou spojeni s Kristem ve víře dnes.

Dále se praví, že ten Ježíšův odchod je počátkem daru ducha a pokoje - a že to pochopí ten, kdo miluje. Jen láska rozumí Kristově cestě. Víra tu má velmi blízko k lásce. Láska nezná podřízení ani otroctví, láska roste ze vzájemného přijetí. Vytváří společenství přátel, sester a bratří. Jsme zváni v Duchu svatém k lásce, do společenství v Duchu, společenství s Bohem. Každý má tady své místo.

Ježíš byl blízko zatčení a smrti, a přesto měl odvahu k zápasu se světem, a také myslel na své učedníky, na druhé, aby v té situaci byli vybaveni vším, co budou potřebovat. Ježíš si byl jistý, že nic zlého ho nemůže ohrozit, s tím šel do zápasů víry. A ve svém zápase nám Ježíš zanechává svůj pokoj jako odkaz. Pokoj ze společenství s Otcem, ze sdílení, z jistoty ukotvení v hloubce života.

A tak dnešní evangelium můžeme vztáhnout i na sebe. Na svou situaci, na své strachy a obavy z budoucnosti, odpovědnosti. Pán Bůh i nás vybavuje vším ve svém Duchu. Vede nás k hlubšímu pochopení Kristových slov. Vyučuje nás a vede s důvěrou, že cestou víry půjdeme dále. amen